

עין משפט
גור מצוה

קה:

ישמואל **אמר** אַחִיבּ. תימה היכי מ"ל לחיוב דאס כן הוּא ברייתא זו ואין ז"ל זו: **מאי** לאו עונש דממון.

תימה בממון מה שייך לומר לא ענש אלא א"כ הוהיר דנשלמא צעונש שצועה דהיינו קרבן שייך דפססח ומילה ליכא קרבן משום דלית צהו לאו אע"ג דליכא כרת:

כאן שהודה **כאן** שבאו עדים.

ואלטריך שמי אזהרות משום

דעונשן אין שוין דצוודה שייך חומש ואשם וצעדים לא שייך אלא חיוב עונשין ומיהו תימה אמאי קאמר צרישא מוכחש עונש שמענו וצסיפא אומר מונשצע על שקר דכיון דלא מיירי אלא לאחר שצועה מרוייהו ה"ל למימר מונשצע על שקר: **אחד** שבועת העדות ואחד שבועת הפקדון. וא"ת אמאי לא חשיב שצועת מלוה וי"ל משום דשצועה צמלוה לא כתיב אלא מפקדון אחיא:

מוסף רש"י

תדרוא. א משועמם (בי"ח כ). לגירסת תרדא) שטתה כסול (ובחי' בה). לשון אחר ע"ל (בריתות יח). המשביע עד אחד. וכפר. פטור. העד מקרבן שצועת העדות (שבועות כז.). ושכנגדו חשוד על השבועה. המונע מהתנענע שכנגדו חשוד על השבועה ומחשיב התנענע שצועה מן המורה ע"י הודאה במקלף נשבע המונע ונטול (שבועות תד.). אחד שביעות העדות כו'. בין שנחשד על שצועת העדות, בין שנחשד על שצועת הפקדון שפיר וגשצע על שקר, ואפילו נשחשד על שצועת שוא, שהוא רע לשמים עליה ולא לצריות, אעפ"כ הוא נפסל על ידה לשצועה (שם תח.). הכופר במלוה. כין על כולה כין על מקלף, ובזא עדים והעידוהו עד שלא נשבע, כשר לעדות. ולא אמרין גזלן הוא והסורא אמרה אל תשת רעע עד, דכיון דמלוה להוצאה ניתנה דלמא צריך להוצאה וסבר עד דהוא לי וזוי ופרענא ליה ולי מודיעא ליה השתא יתבעני מיד (בי"ח ד.) ולא אמרן חשד אממונא הוא אלא אשתמוטי תקשתמוטי ליה משום דמלוה להוצאה ניתנה ואין עכשיו צדו צמה לפדות (שבועות תז.).

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

נשצע עליו. לאחר שנאסר נשצע שאין אצלו ולא גזלו ממנו: **מהו** מי אמרינן הא מנח ויכול לפטור צו את עצמו ואשתכח דללו מרדי כפריה: **שומר חנם אני** עליו. ונשצע והודה: **חייב** קרבן שצועה אע"פ שהודה קודם שצועה צגוף הממון: **שהרי פטור עצמו** שצצועה: **מגניבה ואבידה**. שאס

היה נגנב ממנו משצועה ואילך היה נפטור דצדרי שקר שהרי הוא עצמו גנבו וחייב בכל אונסין עד שיחזירו: שואל פטור צמתה מחמת מלאכה ומכחש צשר מחמת מלאכה דלמעבד מלאכה שיליה ולאו לאוקמה צכילתא: **אע"ג** דהא קאים. ומודה ליה צגויה והשתא איכו לא כפר מידי אפ"ה כיון דשמא סוף השצועה לצא לידי כפירת ממון חייב: **הכא נמי**. אע"ג דכפירה דחמץ כהודאה הוא דהא עפרא צעלמא הוא כיון דשמא יאצב ויתחייב לו ממון ונמלא שמועיל לו שצועה זו להפטור חייב: **אסה מכרתו**. לקמן פריך מאי מודה צעיקר איכא: **סועה צדק מאלאיו**. והציאותיו צצית: **ס' עדורא**. אין לצ: פילך. וליכא למימר אילו מיגניב דהא קמיה קאי ושקיל ליה: **איבעיא** לך לאהדורי' גיפלי. כשנמאלמו לא היה לך לאוספו אל ציתך שהרי מכיר היית צו ואין לך גנב גדול מזה: **שנש צצועס הן**. צעדות אבידה שהצביע את העד אס ראת את אצידיתי ואמר לאו ואח"כ הודה: **הכיר צה ולא צמואלא**. האבידה שאמר שראה אותה מהלכת צצרות אחרת ואינו יודע מי הוא או הודה שהכיר צמואלא ולא צה והיה לו לומר איש פלוני מלא אבידה ואינו יודע אס שלך הוא וצעד אחד קמייירי:

לפטור. על כולן פטור העד: **המשביע עד אחד**. וכפר ואמר שצועה שאיני יודע לך עדות: **פטור**. העד מקרבן שצועת העדות דהא אי הוה מסהיד ליה לא הוה מחייב להאיך אלא שצועה. ואע"ג דאיכא למימר דלמא לא משחצע גורס לממון פטור והני נמי גורס לממון מינה: **ס' צה** ולא צמואלא. אי הוה מסהיד ליה ראייתה שנמלא צזוית פלוני ואינו יודע מי מאלא היה מחזר צזאותה שכוה עד שיעידוהו **ס' וכ"ש** צמואלא ולא צה **ס' ונמיהו** ממון ממש לא מפסדו דאי נמי אסהידו ליה ראינו שמאל פלוני זה היה יכול לומר נאנסה ממני ופוטר עצמו משצועה]: **הכופר צפקדון**. ובזא עדים: **נעשה** עליו גזלן. משעת כפירה ואע"פ שלא נשצע ומכאן ואילך אין לו דין דשומר חנם אלא חייב צזאונסים אס יאנס: **וכחש צה למדנו לעונש**. דכתיב צתריה והשיב את הגזילה אלמא קמה ליה צצשותיה משעת וכחש עד דעציד השצה וזהו עונשה: ה"ג מאי לאו עונש כפירה. כלומר עונש דמאי לאו דליעניש אכפירה אף על גב דלא אשתצע: **לא עונש שצועה**. האי עונש דענשיה קרא להמחייב צזאונסין משום שצועת שקר היא אצל אי לא אשתצע לא: **ונשצע על שקר למדנו לעונש**. דכתיב צתריה חומש ואשם: **ס"ל** לא תשקרו. דהיינו אזהרת שצועת שקר דסמין ליה לא תשצעו צשמי לשקר ומלא תשקרו נפקא לן דצצצועת כפירת ממון משחעי דככתיב איש צעמיתו כמו וכחש צעמיתו צצפקדון: **כאן שהודה**. צסיפא כשהודה שיש חומש ואשם: **ושכנגדו חשוד**. צמסכת שצועות (דף מד:) גבי ואלו נשצעי' ונטולין דזה אחד מהן מי שהיה לו חצירו חייב שצועה והוא חשוד על השצועה שנמאל שקרן צצצועתו שכנגדו נשצע ונטול: אחד. שנחשד על שצועת העדות: **ואחד**. **ס'** שנשצע על שצועת הפקדון שראינוהו שנשצע לשקר ואפילו לא נחשד אלא לשצועת שוא שאין צה כפירת ממון ורע לשמים הוא ולא רע לצריות נפסל לשצועת ממון: **ואס אישא**. לרצ צשת דמשעת כפירתו נעשה גזלן למה לי למתנייה גבי הך דמשמע דלא אפסיל עד שעת שצועה כי הך הא משעת כפירה אפסיל ליה משום דהוי גזלן: דקאי צזאגס. וכי אמר רצ ששת כגון דאמרין סהדי דכי כפר ליה צדידה נקט ליה **ס'** (תדע) דהיכא דאיכא למימר לאשתמוטי איכוין עד דמיימי ליה לא מפסיל צלא שצועה: **דאמר רב אידי הכופר צמלוה**. ולא נשצע ובזא עדים כשר לעדות דמלוה להוצאה ניתנה ואינה עכשיו צידו ורוצה לדחותו עד שתשיג ידו:

נשצע ומכאן ואילך אין לו דין דשומר חנם אלא חייב צזאונסים אס יאנס: **וכחש צה למדנו לעונש**. דכתיב צתריה והשיב את הגזילה אלמא

קמה ליה צצשותיה משעת וכחש עד דעציד השצה וזהו עונשה: ה"ג מאי לאו עונש כפירה. כלומר עונש דמאי לאו דליעניש אכפירה אף על גב דלא אשתצע: **לא עונש שצועה**. האי עונש דענשיה קרא להמחייב צזאונסין משום שצועת שקר היא אצל אי לא אשתצע לא: **ונשצע על שקר למדנו לעונש**. דכתיב צתריה חומש ואשם: **ס"ל** לא תשקרו. דהיינו אזהרת שצועת שקר דסמין ליה לא תשצעו צשמי לשקר ומלא תשקרו נפקא לן דצצצועת כפירת ממון משחעי דככתיב איש צעמיתו כמו וכחש צעמיתו צצפקדון: **כאן שהודה**. צסיפא כשהודה שיש חומש ואשם: **ושכנגדו חשוד**. צמסכת שצועות (דף מד:) גבי ואלו נשצעי' ונטולין דזה אחד מהן מי שהיה לו חצירו חייב שצועה והוא חשוד על השצועה שנמאל שקרן צצצועתו שכנגדו נשצע ונטול: אחד. שנחשד על שצועת העדות: **ואחד**. **ס'** שנשצע על שצועת הפקדון שראינוהו שנשצע לשקר ואפילו לא נחשד אלא לשצועת שוא שאין צה כפירת ממון ורע לשמים הוא ולא רע לצריות נפסל לשצועת ממון: **ואס אישא**. לרצ ששת דמשעת כפירתו נעשה גזלן למה לי למתנייה גבי הך דמשמע דלא אפסיל עד שעת שצועה כי הך הא משעת כפירה אפסיל ליה משום דהוי גזלן: דקאי צזאגס. וכי אמר רצ ששת כגון דאמרין סהדי דכי כפר ליה צדידה נקט ליה **ס'** (תדע) דהיכא דאיכא למימר לאשתמוטי איכוין עד דמיימי ליה לא מפסיל צלא שצועה: **דאמר רב אידי הכופר צמלוה**. ולא נשצע ובזא עדים כשר לעדות דמלוה להוצאה ניתנה ואינה עכשיו צידו ורוצה לדחותו עד שתשיג ידו:

נשצע ומכאן ואילך אין לו דין דשומר חנם אלא חייב צזאונסים אס יאנס: **וכחש צה למדנו לעונש**. דכתיב צתריה והשיב את הגזילה אלמא

מסורת הש"ס

א) שצועת לב, ב) ס' ונעיל ע"א:
א) פסחרי ה' וס"ג, ב) שצועות מד:, ד) שצועות מ: צי"מ ד. ה' ונע"ש, א) ס"א תרלא משועמס נון פ"י רש"י צצ"מ כ: וע' פרש"י כריתות יח: ונזחמס כה: א). ו) ג"ל אחר ד"ה הכיר:, ו) ס"א כ"ש צה וצמואלא, ח) ס"א, ט) ג"ל שנחשד, י) רש"ל מוחק זה,

תורה אור השלם

1. או מקצא אבדה ובחש בה ונשבע על שקר על אותה מכל אשר יעשה האדם לחטא ביהודה: ויקרא ה כב

2. לא תגנבו ולא תבזבזו ולא תשקרו איש בעמיתו: ויקרא יט א

הגהות הב"ח

א) גבי ימיב רבה וקאלמר וס' רצ עמרס לרבה: ב) שם מדקמני סופא דאישתבע:

רבינו חננאל

אמר רב ששת הכופר בפקדון נעשה עליו גזלן וחייב באונסין. ופר"ח ונסתברא דהא דאמר רב ששת הכופר בפקדון פסול, היכא דאיכא אסרי דהוה איתיה לפקדון בידיה או בביתיה וכפר ביה. והכי מוקמי' לה בפרק קמא דבבא מציעא דההיא שעתא הוה איתיה לפקדון בביתיה דהוה ידע ליה אי נמי הוה נקט לה בידיה.